

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проєкту постанови Кабінету Міністрів України
**«Про затвердження Порядку розслідування аварій на об'єктах
підвищеної небезпеки»**

I. Визначення проблеми

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розслідування аварій на об'єктах підвищеної небезпеки» (далі – проєкт акта) розроблено Державною службою України з надзвичайних ситуацій з метою виконання пункту 1764 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – План заходів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106, щодо імплементації Директиви 2012/18/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 4 липня 2012 року про контроль загроз виникнення значних аварій, пов'язаних із використанням небезпечних речовин, та про внесення змін і подальше скасування Директиви Ради 96/82/ЄС (Офіційний вісник ЄС, L 197, 24 липня 2012 р., с. 1-37).

Як свідчить аналіз положень нормативно-правових актів України у визначеній сфері, які розроблялись на виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки» (далі – Закон про ОПН), здебільшого вони відповідають вимогам Директиви 2012/18/ЄС (ступінь відповідності - високий) та міжнародним стандартам, оскільки, починаючи з 2001 року, Закон про ОПН розроблявся з урахуванням вимог Директиви Ради 96/82/ЄС від 9 січня 1996 р., до нього та інших нормативно-правових актів у подальшому також вносилися відповідні зміни.

На сьогодні в Україні у сфері поводження із небезпечними речовинами, регулювання та визначення вимог щодо упередження і контролю загроз виникнення значних аварій на об'єктах підвищеної небезпеки (далі – ОПН) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки» (далі – Закон), який відповідає принципам та вимогам, визначеним у Директиві ЄС.

Статтею 14 Закону передбачається, що для встановлення обставин, причин та наслідків виникнення аварії, а також осіб, діями чи бездіяльністю яких спричинено виникнення аварії або створено передумови для її спричинення, оператором призначається та проводиться розслідування.

Враховуючи вищезазначене, на сьогодні вищезазначені нормативно-правові акти з урахуванням вимог Директиви Севезо III, курсу України на європейську інтеграцію потребують внесення змін, тому розроблення проєкту акта є єдиним шляхом досягнення мети.

Прийняття проєкту акта забезпечить імплементацію у національне законодавство вимог Директиви ЄС, виконання Україною своїх зобов'язань згідно із вимогами Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС в частині встановлення порядку інформування оператором компетентного органу у разі порушення робочого стану джерела безпеки, що призвело або могло призвести до виникнення аварії та процедури розслідування аварії і матеріалів, які складаються за результатом цього розслідування.

Разом з цим, проєкт акта матиме позитивний вплив для суб'єктів господарювання, які експлуатують ОПН, оскільки оператор після виникнення аварії самостійно припиняє експлуатацію джерела безпеки, без втручання контролюючих органів і проводить розслідування причини її виникнення та розробляє відповідні превентивні заходи, для не допущення подібних аварій.

Основні групи (підгрупи), на які проблема має вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	*	
Держава	*	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	*	

II. Цілі державного регулювання

Метою проєкту постанови є прийняття нормативно-правового акту, передбачених Законом України «Про об'єкти підвищеної безпеки», яка передбачає:

порядок інформування оператором центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, або його територіального органу у разі порушення робочого стану джерела безпеки, що призвело або могло призвести до виникнення аварії;

створення оператором комісії з розслідування аварії та її склад, встановлення управлінських, технічних і організаційних причин виникнення аварій, розроблення рекомендацій з безпеки та профілактичних заходів щодо запобігання їх виникненню у майбутньому.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Відсутні
Альтернатива 2 Привести вимоги проєкту акта до вимог Директиви Севезо III	Встановити порядок розслідування аварій на ОПН шляхом розроблення постанови Кабінету Міністрів України, з метою забезпечення виконання Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Дія регуляторного акта розповсюджується на державу, громадян та суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність, пов'язану з об'єктами підвищеної небезпеки

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1*	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2**	Зменшення кількості аварій на ОПН шляхом встановлення причин аварій і розроблення рекомендацій з безпеки та профілактичних заходів щодо запобігання їх виникненню у майбутньому; часу на оброблення інформації від суб'єктів господарювання про виникнення аварій для попередження про небезпеку населення та сусідніх держав, де може виникнути ефект доміно	Проведення аналізу інформації про вжиті заходи, спрямовані на забезпечення безпечної експлуатації ОПН, на запобігання значним аваріям та зменшення наслідків у разі їх виникнення

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1*	Відсутні	Витрата власних ресурсів для забезпечення власної безпеки під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також відсутність повної інформації про використання суб'єктом господарювання небезпечних речовин
Альтернатива 2**	Наявність інформації про використання суб'єктом господарювання небезпечних речовин для вчасного реагування та можливий вплив на суб'єктом господарювання щодо забезпечення ним безпечних умов	Відсутні

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1*	Відсутні	Загальні витрати на ліквідацію аварій та їх наслідків. Витрати на відшкодування збитків, завданих населенню та іншим суб'єктам господарювання які знаходяться в зоні враження ОПН
Альтернатива 2**	На підставі аналізу та розроблення відповідних заходів з безпеки на ОПН, зменшення ризику виникнення аварій та зменшення часу на ліквідацію наслідків аварій	Витрати на можливе залучення експертів для встановлення причин аварії

* Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 1, наведено у додатку 1 Аналізу регуляторного впливу.

** Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 2, наведено у додатку 2 Аналізу регуляторного впливу.

За статистичними даними ДСНС на грудень 2021 року:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	8	32	3300	3260	6600
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,12	0,48	50	49,3	100

Поділ на категорії підприємств зроблено майже всіх сфер господарської діяльності у відповідності до таблиці за посиланням ukrstat.gov.ua.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати за 1 рік – 10000000 грн Витрати за 5 років – 50000000 грн
Альтернатива 2 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати за 1 рік – 365280 грн Витрати за 5 років – 1826400 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Вибір оптимального альтернативного способу визначено за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше не існуватиме);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми не існуватимуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Повністю не будуть вирішені основні цілі імплементації вимог європейського законодавства. Питомі витрати на одного суб'єкта господарювання залишаться без змін
Альтернатива 2	4	Проблема більше не існуватиме (зазначений спосіб повністю відповідає вимогам законодавства та сучасності, є найбільш доцільним і ефективним)

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Найбільші	Проблема продовжує існувати
Альтернатива 2	Найбільші	Найменші	На сьогодні найбільш доцільний спосіб вирішення проблеми, оскільки він повністю враховує вимоги європейського законодавства, а у подальшому дозволить у найбільш короткий строк упорядкувати інші положення за цим напрямком після прийняття відповідної ПКМУ

Ризики впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття ПКМУ направлено на:

приведення у відповідність із Законом України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;

встановлення порядку інформування оператором центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту,

або його територіального органу у разі порушення робочого стану джерела небезпеки, що призвело або могло призвести до виникнення аварії;

визначення порядку створення оператором комісії з розслідування аварії та її склад, встановлення управлінських, технічних і організаційних причин виникнення аварій, розроблення рекомендацій з безпеки та профілактичних заходів щодо запобігання їх виникненню у майбутньому.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва викладено відповідно до додатку 2 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта відповідно.

Розрахунки бюджетних витрат на адміністрування регулювання органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування викладено відповідно до додатку 3 Методики.

Враховуючи те що питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, необхідно здійснити розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта не обмежений у часі, що дасть змогу вирішити проблемні питання.

Зміна терміну дії акта можлива у разі зміни правових актів, на вимогах яких базується регуляторний акт.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства з дня його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основними прогностичними показниками результативності акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – 0 грн;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб підприємців, на яких поширюється дія акта до його прийняття, – 6600 суб'єктів господарювання;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб підприємців стосовно основних положень регуляторного акта – 100 %, оскільки проєкт ПКМУ розміщено на офіційному веб-сайті ДСНС;

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта за рік відбудеться на суму 365280 грн, за п'ять років – на суму 1826400 грн;

Додаткові показники результативності:

кількість об'єктів підвищеної небезпеки;

розроблення превентивних заходів, відповідно до аналізу аварій на ОПН, які виникли в попередні періоди;

інформація про ОПН, де сталася аварія.

Кількісні значення додаткових показників результативності буде визначено статистичним методом під час проведення базового відстеження.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Уповноваженим органом виконавчої влади здійснюватимуться базове, повторне та періодичні відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», шляхом аналізу статистичних та звітних даних за такими основними показниками визначеними пунктом VIII аналізу регуляторного впливу.

Базове відстеження результативності акта буде здійснено через один рік після набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік але не пізніше чим через два роки після набрання чинності цим регуляторним актом, у результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності.

Метод відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності, – статистичний.

Голова Державної служби
України з надзвичайних ситуацій

Сергій КРУК

« ____ » _____ 2022 року

Додаток 1
до Аналізу регуляторного впливу
проекту постанови Кабінету Міністрів
України «Про затвердження порядку
розслідування аварій на об'єктах
підвищеної небезпеки»

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого
і середнього підприємництва, які виникають внаслідок
дії регуляторного акта за Альтернативою 1*

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше, гривень: витрати пов'язані з настанням непередбачуваної аварії	250000	1250000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	250000	1250000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на яких буде поширено регулювання, одиниць	40	40
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	10000000	50000000

Додаток 2
до Аналізу регуляторного впливу
проекту постанови Кабінету Міністрів
України «Про затвердження порядку
розслідування аварій на об'єктах
підвищеної небезпеки»

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого
і середнього підприємництва, які виникають внаслідок
дії регуляторного акта за Альтернативою 2

Порядкови й номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	118	590
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	314	1570
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	8000	40000
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	500	2500

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше, гривень	200	1000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	9132	45660
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на яких буде поширено регулювання, одиниць	40	40
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	365280	1826400

Додаток 3

до Аналізу регуляторного впливу проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку розслідування аварій на об'єктах підвищеної небезпеки»

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ

на адміністрування регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємства (розрахунок на одного суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру годин	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта, пр./рік*	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	2	78,52	0,2*	40	628,16
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, (виїзні)	8	314,08	0,2*	40	2512,64
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання*	2	78,52	0,2*	40	628,16
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	1	39,26	0,2*	40	314,08
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	3	117,78	0,2*	5	117,78
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	0,00
7. Інші	-	-	-	-	0,00
Разом за рік	16	628,16	1	180	3886,74
Сумарно за п'ять років	80	3140,80	5	900	19433,70

* відповідно до статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки з високим ступенем ризику здійснюються не частіше ніж один раз на два роки.